

Kort presentation av läget när det gäller läsutvecklingen

Barn- och skolnämnden

2022-04-04

Nya Läsutvecklingschemat

Fas 1 UTFORSKANDE

Barnet håller successivt på att tillägna sig läsförmågan i texter med få ord på varje sida, oftast med innehållsbärande bilder. I sökandet efter innehållet, budskapet kräver den förståelsebaserade avläsningen stor energi och uppmärksamhet. Från och med punkt 11 har barnet tillägnat sig fungerande lässtrategier och befäster nu sin läsförmåga med omfångsrikare texter med färre bilder. Successivt minskar fokus på avläsningen.

1. "Läser" (hittar) och skriver (avbildar) sitt namn.
2. Känner till läsriktningen.
3. Visar att de upptäckt att det skrivna 'går att säga'.
4. Läser bekanta ord i texter med hjälp av ordbilden.
5. Listar ut nya ord med hjälp av de ord barnet har mött tidigare.
6. Tar hjälp av bokstäverna (t ex första bokstaven) för att avläsa ord i texten. Korrigerar sig själv ibland.
7. Tar vid behov effektiv hjälp av bokstäverna i sin läsning. Självkorrigering vanlig.
8. Kan ersätta en tala-lyssna-situation med en skriva-läsa.
9. Tar effektivt hjälp av ljuden för att läsa ut längre, obekanta ord.
10. Använder och växlar mellan ändamålsenliga strategier* för alltmer funktionell läsning av enkla texter.*(Exempel på strategier: ordbilden (p 4), listar ut nya ord med hjälp av de ord man redan förstår (p 5), tar hjälp av bokstäverna (p 6), tar hjälp av ljuden (p 9).
11. Läser stapplande mer text och tar sig fram till innehållet, eftersom barnet vill förstå texten.
12. Läser minst 3-4 ord i följd i böcker (texter), inom deras erfarenhetsvärld, innan de fastnar.

Fas 2 EXPANDERANDE

Barnet har nu en grund av fungerande lässtrategier och vidgar sin läsning till böcker med allt större omfång, från enklare kapitelböcker till tjockare volymer, där endast texten för berättelsen framåt. Vid tre tillfällen under denna fas uppträder, efter uppnådd kvalitet i den löpande läsningen, nya läsfunktioner, nämligen att söka, att utföra och att efter fördjupad läsning av en text överblicka.

13. Läser nästan flytande, fastnar bara ibland.

14. Sökläser, dvs hittar snabbt enstaka uppgifter i löpande text.

15. Läser flytande och obehindrat, t ex kapitelböcker, med god förståelse. Föredrar att läsa tyst.

16. Läser och förstår en instruktion eller arbetsbeskrivning i flera led, t ex ett recept, och visar förståelse genom handling.

17. Förstår innehållet i utländska filmer och naturprogram med hjälp av textremsan.

18. Läser mycket, frivilligt och gärna – slukläser

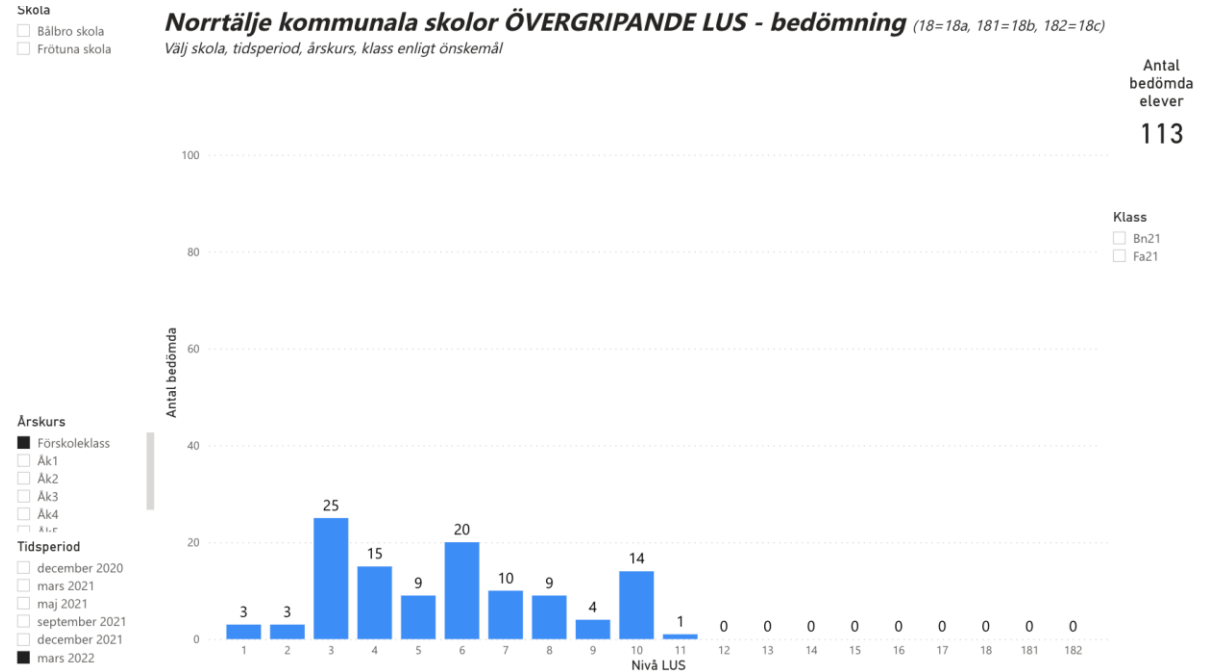
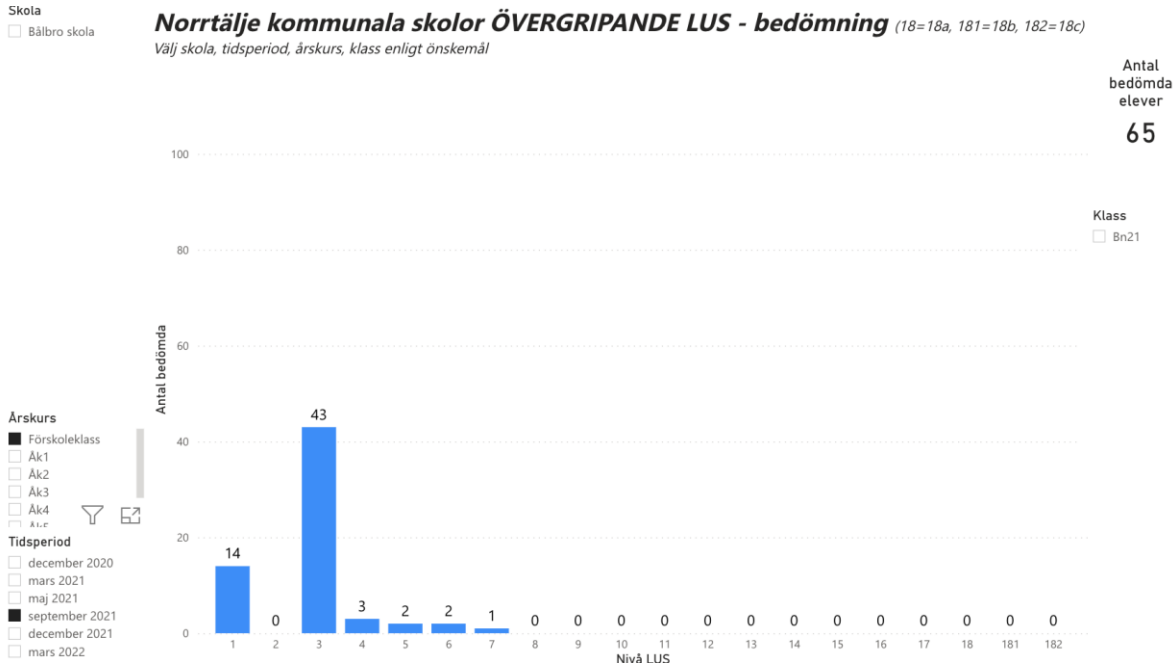
18 a Läser med behållning bokserier och liknande utan bärande bilder, där handlingen okomplicerat förs framåt, dvs klassiskt bokslukande.

18 b Läser med lätthet böcker, företrädesvis ungdomslitteratur, med personteckningar, miljöbeskrivningar och inre monologer; söker mer än bara handlingen.

18 c Vidgar sitt läsande till olika genrer inom vuxenlitteraturen, läser ibland flera böcker parallellt; läser och finner djupare dimensioner.

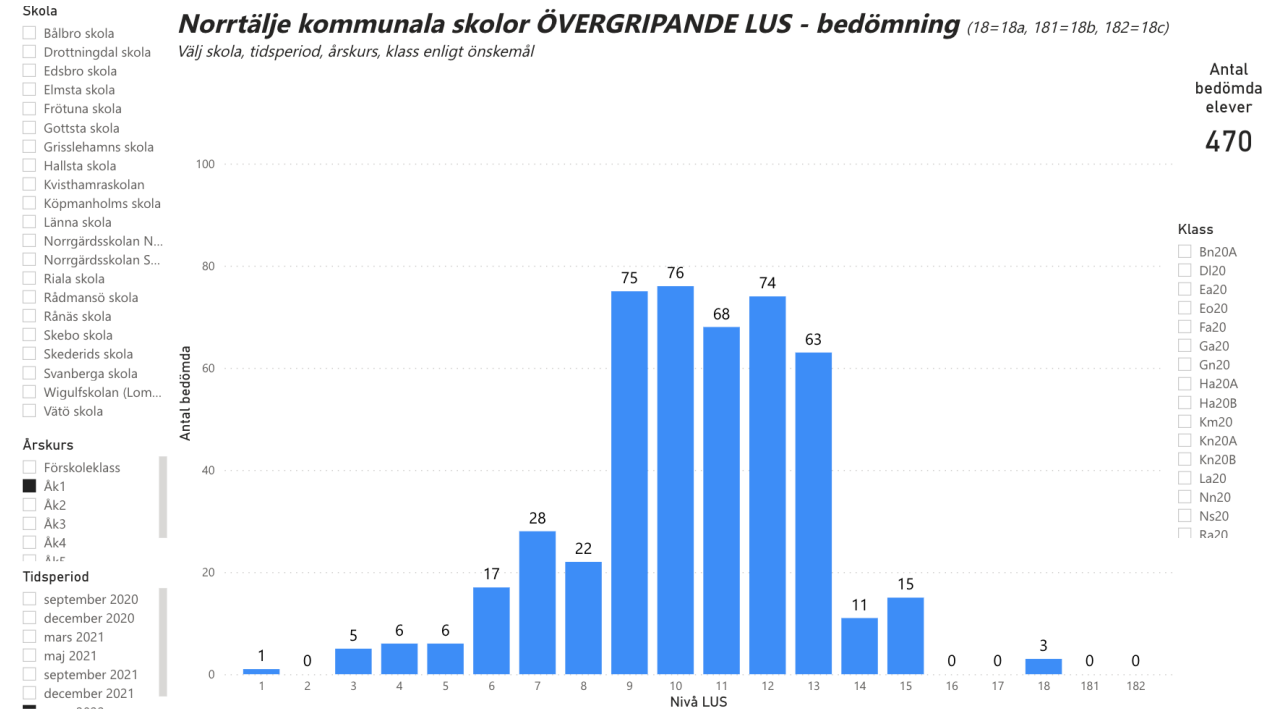
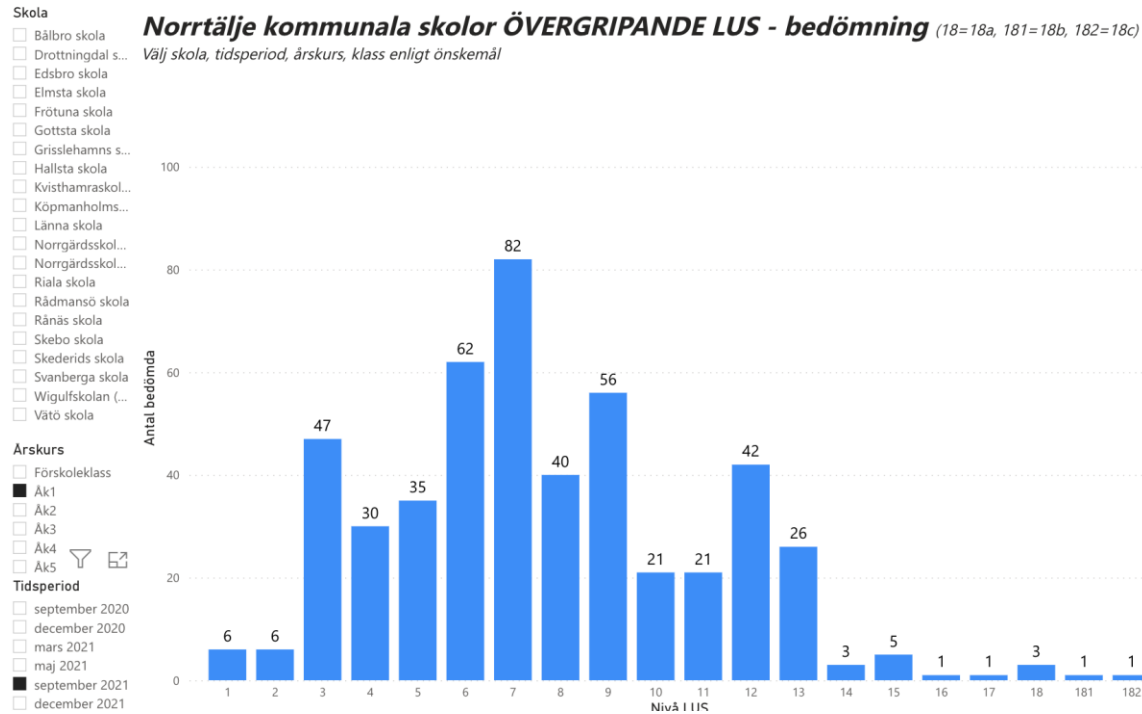
19. Fördjupande och överblickande, dvs kan efter att ha fördjupat sig i en omfattande text, vid ett senare tillfälle snabbt få tag på nycklarna till textens innehåll och struktur.

Alla i Fsk sept 21 och mars 22

Johan Kants kommentar: Inget krav att använda sig av Läsutvecklings-schemat (LUS) i förskoleklass. Bålbro skolan och Frötuna skola har dock valt att göra en avstämning i september 2021 och mars 2022. Anledningen till detta är att lärarna på dessa skolor själva ville. Anledningen till att förskoleklass inte varit med i resultatuppföljningen är att personalen har en väldigt stor arbetsanhopning under höstterminen i förskoleklass. Ett omfattande arbete med nationell kartläggning när det gäller svenska och matematik (15 respektive 16 aspekter på individnivå).

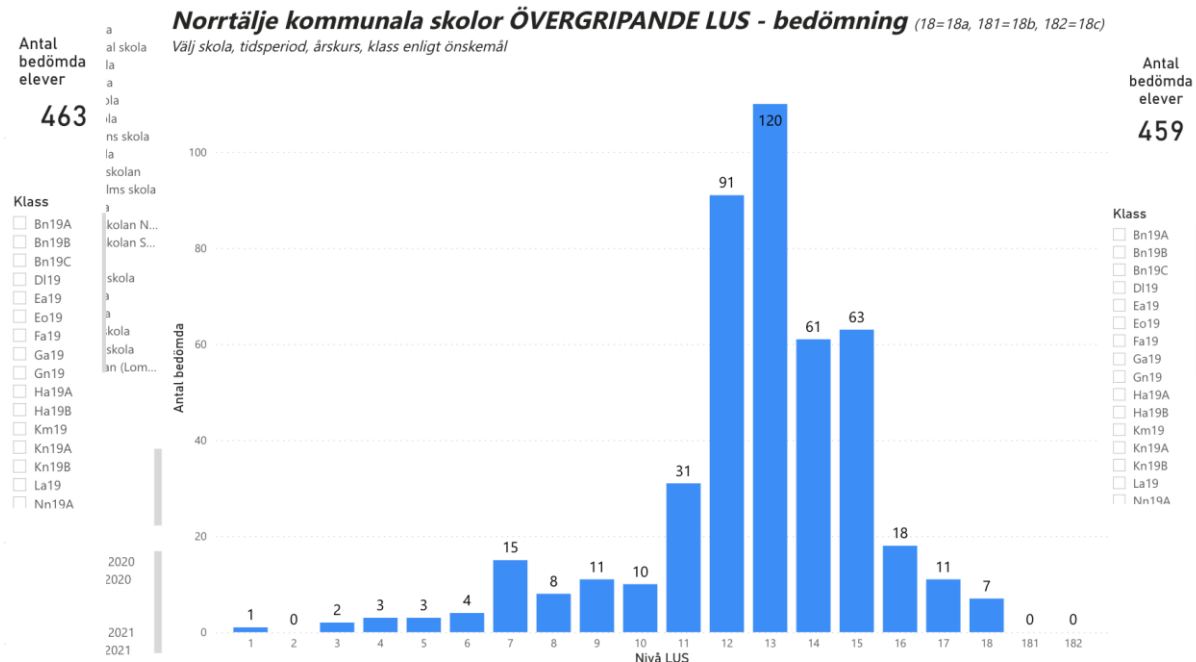
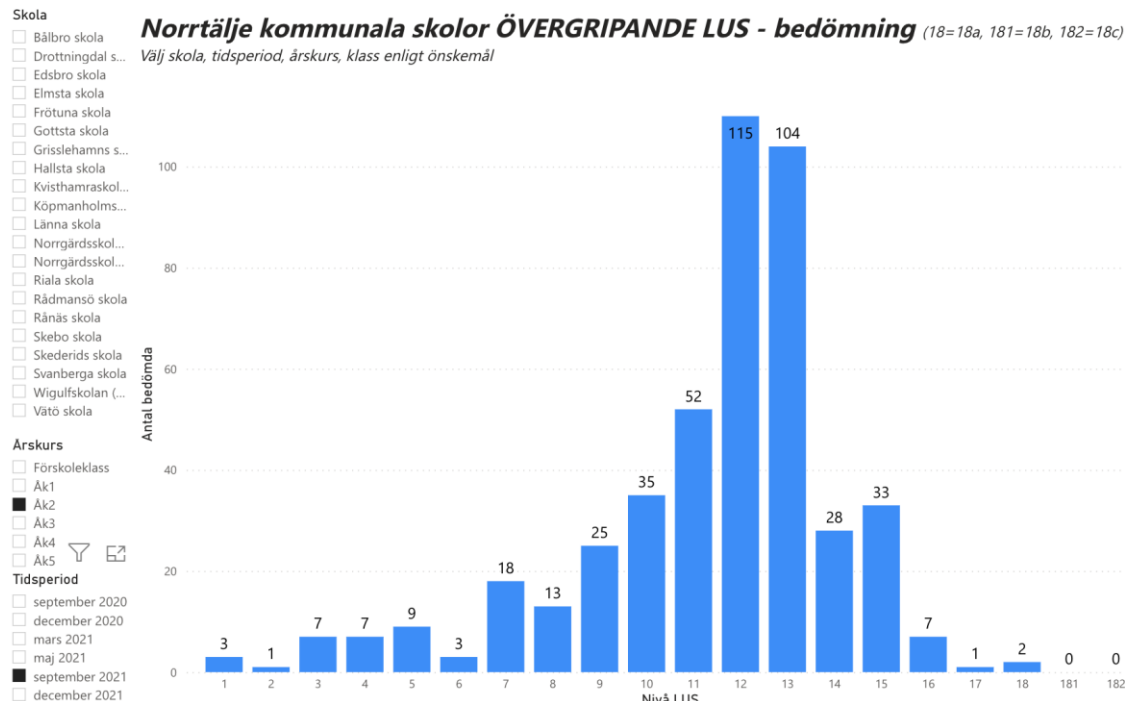
Alla åk 1 sept 21 och mars 22

Johan Kants kommentar: Kravnivå årskurs 1 är LUS-punkt 10

En tydlig förskjutning av staplarna åt höger. I mars har 66% av eleverna nått målet för årskursen, men hela 75 elever är väldigt nära att kravnivån. Det innebär att 82% av Norrtäljes förstagluttare nästan kommit i hamn. Under april till maj kommer det finnas stora möjligheter att mer eller mindre alla, nyanlända undantagna, når kravnivån för åk 1.

Alla åk 2 sept 21 och mars 22

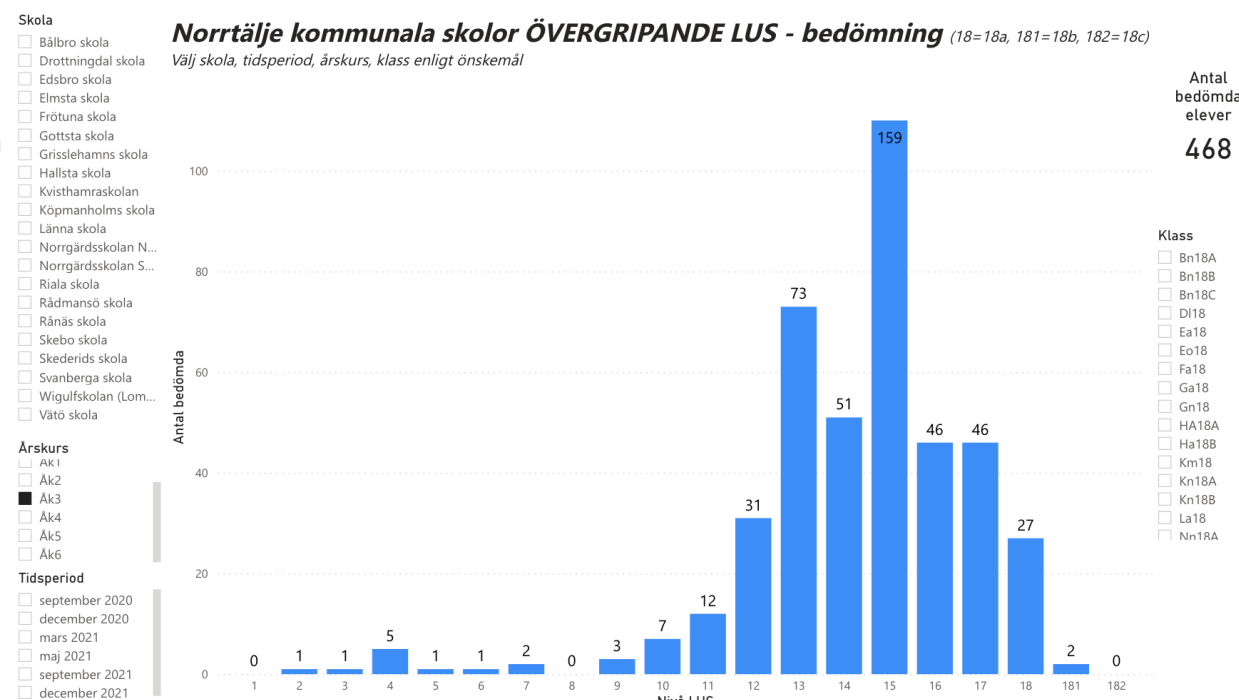
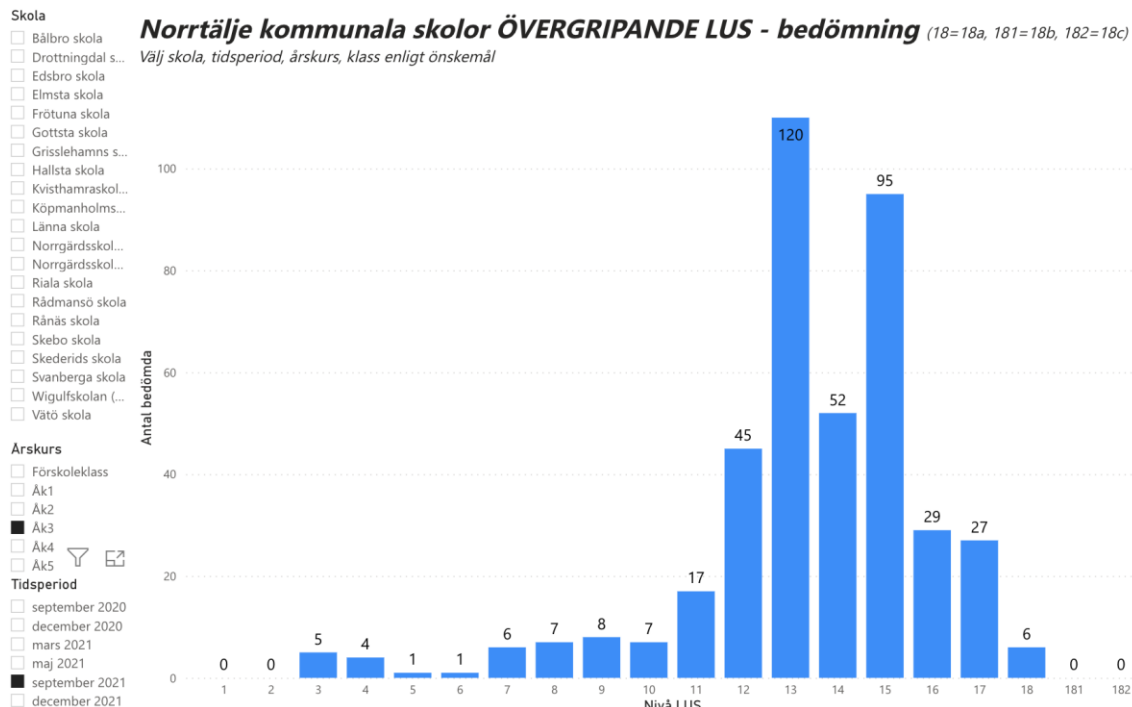
Johan Kants kommentar: Kravnivå åk 1: LUS-punkt 10, kravnivå åk 3: LUS-punkt 15, kravnivå åk 6: LUS-punkt 18a.

En mycket intressant årskurs.

21,6% av eleverna har redan nått kravnivån för åk 3. Räknar man med elever som nästan nått kravnivån för åk 3 har 61% nått dit. Ett oerhört bra resultat.

12,4% av eleverna har ännu inte nått kravnivån för åk 1. Dessa elever består antingen av nyanlända eller elever med svårigheter. I och med synliggörandet går det att sätta fokus tidigt för att hjälpa dessa elever.

Alla åk 3 sept 21 och mars 22

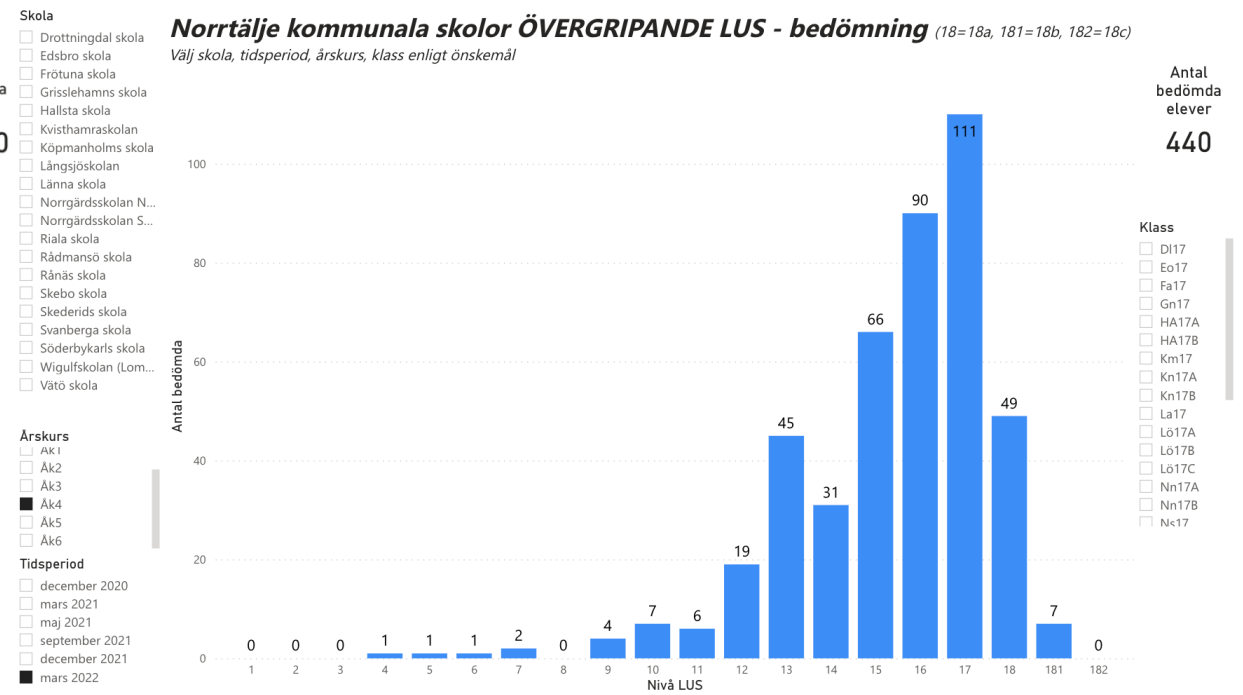
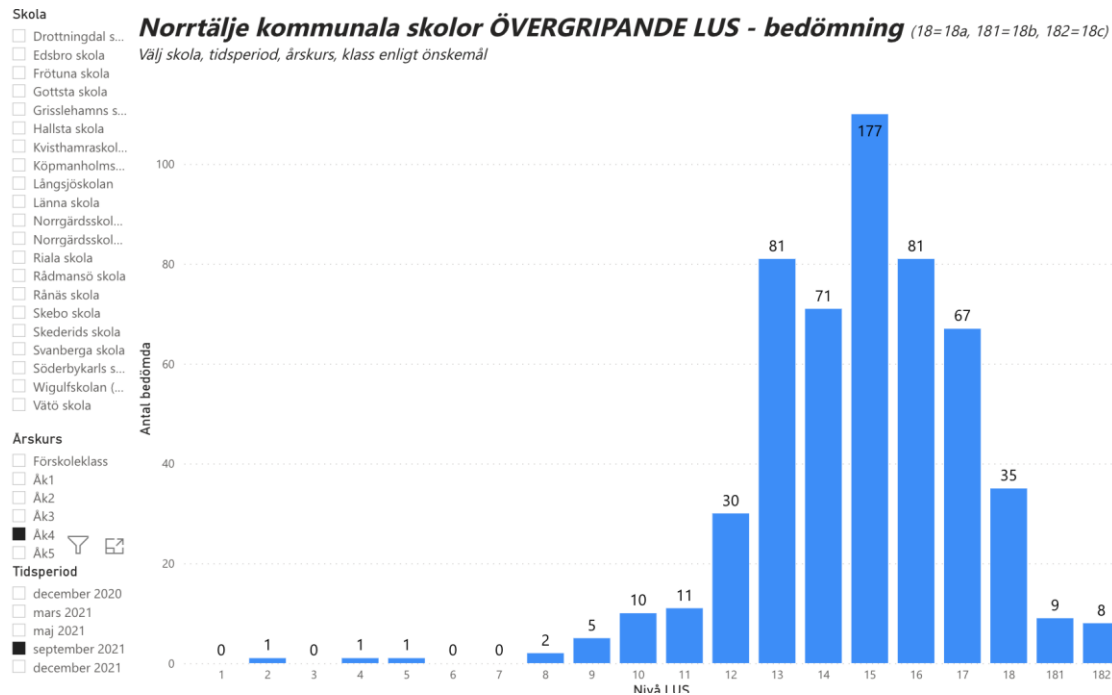
Johan Kants kommentar: Kravnivå åk 3 är LUS-punkt 15 och för åk 6 LUS-punkt 18a.

Spännade resultat. 64,7% har nått kravnivån för åk 3 (LUS-punkt 15). Lägger man till de elever som nästan nått kravnivån (punkt 13-14) så hamnar siffran på 91,2%. Med en lätt insats kommer dessa elever nå målet innan de avslutar lågstadiet. Detta är ett mycket bra resultat och borgar för att majoriteten av elever kommer att klara nationella provet i svenska.

Elever som ligger under LUS-punkt 12 är 8,8% och fokus läggs på att dessa elever får möjlighet att få specialpedagoghjälp alternativt modersmålsundervisning.

Dessa goda siffror handlar om ett mycket gott lärararbete samt att lärare och rektorer har tagit resultatuppföljningen på största allvar.

Alla åk 4 sept 21 och mars 22

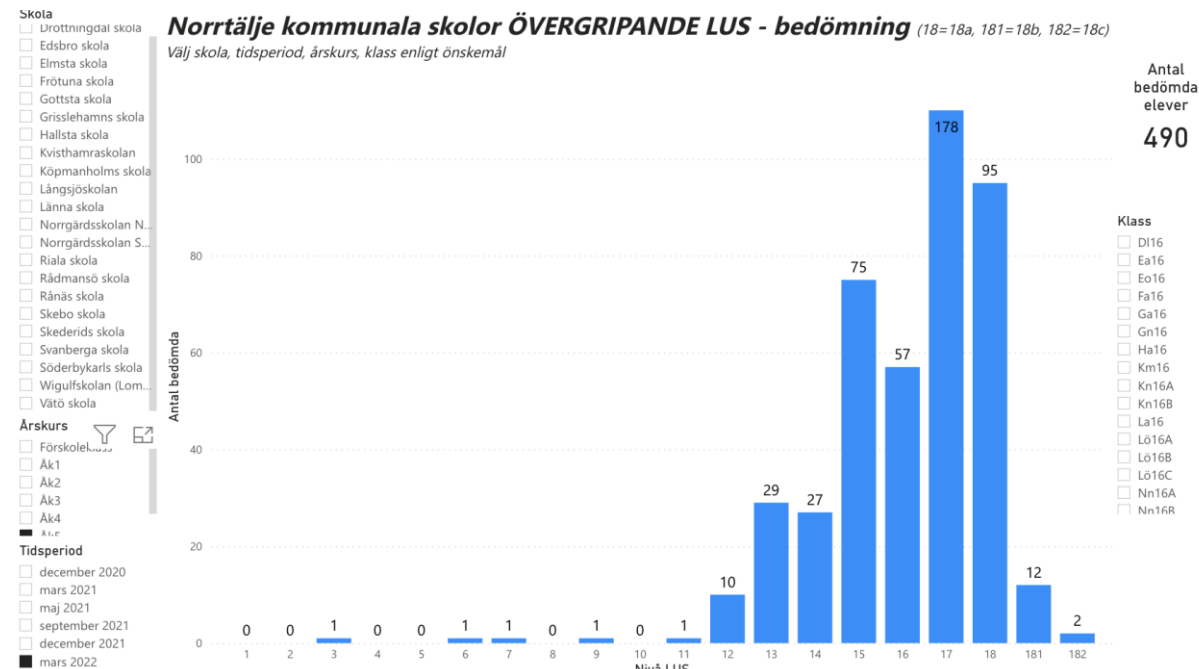
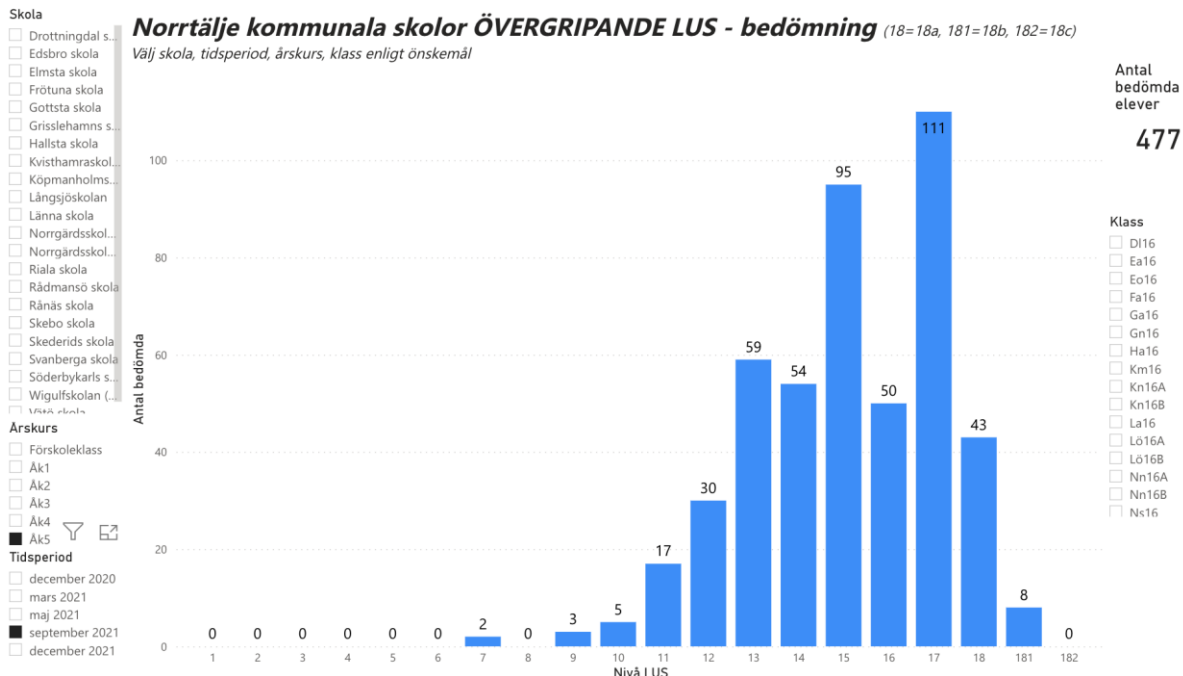
Johan Kants kommentar: Intressanta siffror. 25,5% har ännu inte nått kravnivån för åk 3 vilket vi inte alls är nöjda med. Redan nästa läsår vet vi att siffran definitivt kommer vara bättre. Dessa elever är synliggjorda och lärarna i mellanstadiet har fått överlämnat hur eleverna ligger till i läsningsutvecklingen, vilket innebär att lärarna kan fortsätta arbeta med läsning men även anpassa innehållet i undervisningen så att inte innehållet så att säga passerar över huvudet på dessa elever.

Hela 25,2% av eleverna ligger på LUS-punkt 17 vilket är nära kravnivån för åk 6. Det innebär att lärarna på mellanstadiet kan stimulera en fjärdedel av eleverna till att redan nu i åk 4 eller i åk 5 kliva över till bokslukande.

Det kommer att bli spännande att se hur läsåret slutar och hur många fler elever som kommer att lyfta sin läsutveckling.

Alla åk 5 i sept 21 och mars -22

Johan Kants kommentar: Ganska bedrövliga resultat i september 2021 då mellanstadiets första LUS-rapporteringen skedde. Staplarna har kraftigt förflyttats till höger vilket är bra.

September 2021

55,6% låg på eller under åk 3:s kravnivå

44,4% låg på LUS-punkt 16 eller högre

Mars 2022

29,8% ligger kvar

59,6% ligger på P16 el mer

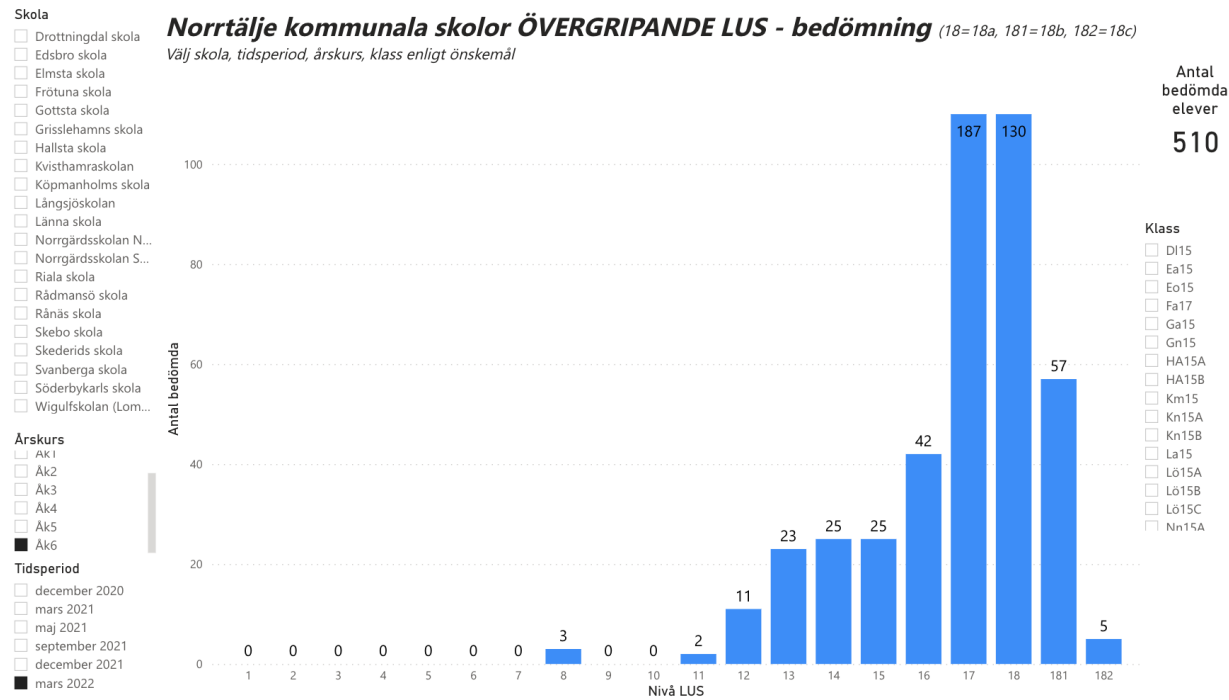
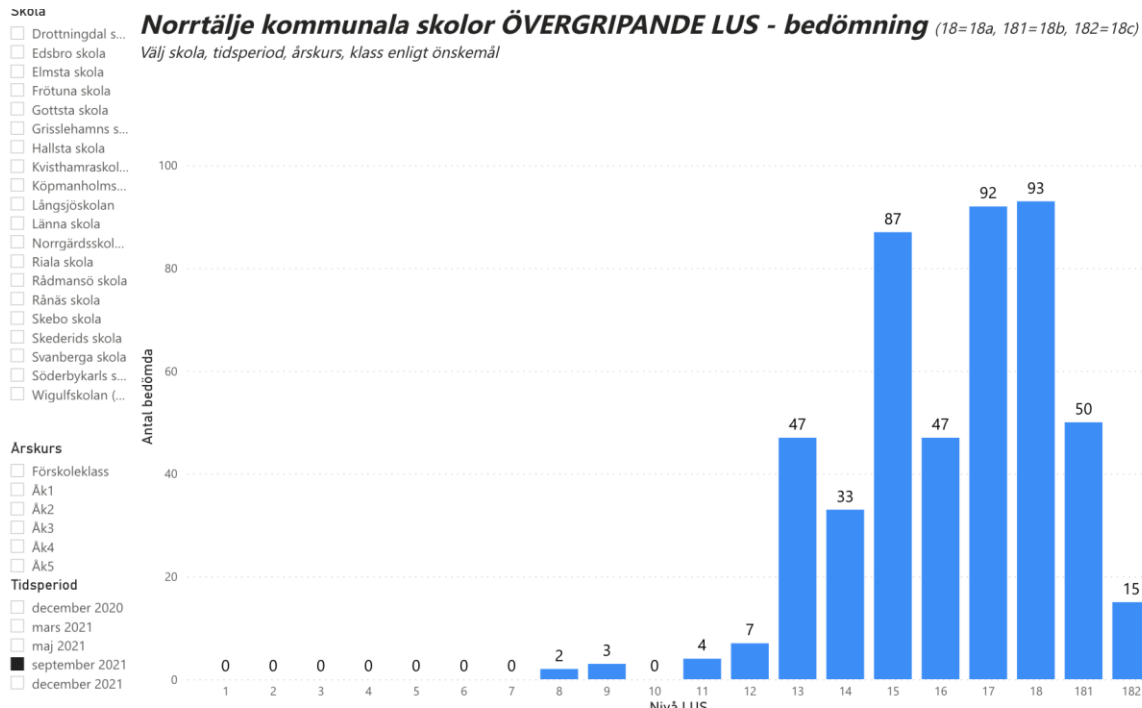
Förändring

25,8%-enheters förbättring

15,2%-enheters förbättring

Att synliggöra elevernas resultat har en stor effekt på lärares insatser. Om man inte vet går det inte att göra något. Lärarna har tveklöst gjort ett väldigt bra arbete, liksom rektorerna. Dessa elever kommer ha stora möjligheter att under hela åk 6 förbättra sin läskapacitet så att när de hösten 2024 börjar högstadiet är beredda att ta sig ann utmaningarna.

Alla åk 6 sept 21 och mars -22

Johan Kants kommentar: Det kändes som katastrofala resultat när åk 6 rapporterade in resultaten i september. Under våren 2022 har en särskilt timanställd specialpedagog ambulerat till de mest drabbade skolorna. Vid återkoppling från henne har en rad utmaningar upptäckt som kommer att lyftas i rektorsgruppen. Men också har lärarna på skolorna fått ett gott stöd i att jobba vidare med eleverna.

September 2021

38,1% ligger låg på eller under åk 3:s kravnivå

61,9% låg på LUS-punkt 16 eller högre

32,9% uppnådde kravnivån för åk 6.

Mars 2022

17,5% ligger kvar

82,5% ligger på P16 el mer

37,6% uppnådde krav åk 6

Förändring

20,6%-enheters förbättring

20,6%-enheters förbättring

4,7%-enheters förbättring

Särskild notering. Typtalet för åk 6 i mars är LUS-punkt 17 vilket är en godkänd nivå då det i dagens läge är svårt att få ungdomar att boksluka skönlitteratur. 74,3% av eleverna i åk 6 har uppnått punkt 17 eller högre vilket är ett gott resultat, en förbättring med 20,3%-enheter. Ett gott jobb av lärarna på ett halvår.